

Basın Birliği Kanununun kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve İçişleri Komisyonları raporları (1/607)

T. C.

Başbakanlık

Muameleat Genel Müdürlüğü

Teknik Müdürlüğü

Sayı: 71/590,6/1368

30 . V . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Basın Birliği Kanununun kaldırılması hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29/5/1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

GEREKÇE

Türk Basın Birliği 1938 yılında yayımlanan 3511 numaralı kanunla kurulmuştur. Bu son yılların uygulamaları neticesinde; bu kanunda basın mesleğinin serbestçe inkişafı bakımından bugünkü ihtiyaçları karşılamıyacak bazı kayıtların bulunduğu görülmüş ve Cemiyetler kanununun da yapılması teklif olunan değişikliğin kabulünden sonra kurabilecek olan meslek teşekküllerinin Basın Birliği yerine kaim olabileceği anlaşılmıştır. Bu itibarla, mezkûr kurumun, meslek ihtiyaçlarını daha iyi karşılayabilecek serbest derneklerin kurulmasına yol açmak üzere kaldırılması faydalı sayılmıştır.

Türk Basın Birliğinin şimdiye kadar olan faaliyetleri neticesinde bu meslek mensupları için birçok istifadeler sağladığı ve bu arada para ve mal olarak mevcutları biriktiği de şüphesizdir. Bunların, mer'î mevzuat hükümlerine uygun bir surette tasfiyesi, yani mümasil gayeli derneklere, hükümetin gözetimi altında devri tabiidir. Tasfiye işlerinin devamı sırasında, Birlik üyelerinin zarar görmemeleri için geçici maddedeki hükmün kâfi olduğu düşünülmüştür.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No, 1/607

Karar No. 27

6 . VI . 1946

Yüksek Başkanlığa

Basın Birliği Kanununun kaldırılması hakkında Hükümetçe hazırlanarak Bakanlar Kurulunun 29 . V . 1946 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısı Komisyonumuza da havale ve tevdi edilmesi üzerine

ihativa eylediği hükümler Adalet Bakanı Mümtaz Ökmen huzuriyle incelendi ve görüşüldü.

Hükümet adına bu görüşmelere iştirak eden Adalet Bakanı tarafından bugün yürürlükte olan kanunun madde ve metinlerine dayanılarak

verilen izahlara nazaran Cemiyetler Kanununun son değişikliklerle aldığı şekil muvacehesinde basın mensuplarına diledikleri gibi teşkilâtlanmak imkânını vermek maksadiyle hazırlanmış olan tasarımın aynı zamanda kanunun bugünkü inkişafı karşılamiyacak bazı kayıtlarının da kaldırılmasını sağlayacağı anlaşılmıştır.

Dernekler Kanununun değiştirilen 1 nci maddesinde derneklerin, tüzüklerinde dernek olarak kurulması isteğini açığa vurmakla tüzel kişilik iktisap edecekleri ve bu itibarla kuruluş sayılabakları esası kabul edilmiş olduğundan Basın mensuplarına kendi meslek kaidelerini bizzat tâyin ve tesbit ve mesleki teşkilâtlarını diledikleri gibi kurmak imkânını bahşeden tasarımın aynen kabulüne oy birliğiyle karar verilmiştir.

Havalesi gereğince İçişleri Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Kayseri	Zonguldak	Manisa
R. Özsoy	Ş. Devrin	F. Uslu
Antalya	Balıkesir	Bursa
N. Aksoy	O. N. Burcu	A. Akgüç
Denizli	Denizli	İzmir
H. Günver	N. Küçüka	E. Oran
Kastamonu	Kastamonu	Kayseri
A. Binkaya	F. Ecevit	C. Tüzcel
Kocaeli	Konya	Mardin
S. Artel	H. Karagülle	E. Ergin
Rize		Sinob
Dr. S. A. Dilemre		C. Atay

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/607

Karar No. 35

6 . VI . 1946

Yüksek Başkanlığa

Basın Birliği Kanununun kaldırılması hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29.V. 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı Komisyonumuza havale olunmakla, Adalet Komisyonu raporiyle birlikte ve Adalet Bakanı ve Basın ve Yayın Genel Müdürü de hazır olduğu halde incelendi.

Türk Basın Birliği 3511 sayılı kanunla 1938 yılında kurulmuş bir teşekküldü. 3511 sayılı Cemiyetler Kanununda yapılan son değişiklikler dolayısıyla her meslek mensuplarının kendi özel ihtiyaçlarını karşılayacak dernekler kurabilmesi imkânları daha geniş bir surette sağlanmış olduğundan basın mensupları için bazı kayıtları ihtiva eden ve bu meslekin serbest inkişafı mevzuunda bugünkü ihtiyaçlara teka-bül etmiyen bu kanunun yürürlükte kalmasında bir fayda görülmemiştir. Bu kanun kaldırıldıktan sonra Cemiyetler Kanunundaki hükümlere göre basın mensupları gerek toplu olarak, gerek hizmet hususiyetlerine ve basın nevelerine göre dernek kurmaları meslekî ihti-

yaçları bakımından daha uygun olacaktır.

3511 sayılı kanunun kaldırılmasından sonra Türk Basın Birliğinin borç ve alacakları ve mevcutları da Cemiyetler Kanununun hükümlerine uygun olarak tasfiye edilecektir.

Ancak basın mensuplarının meslekî hizmetleri bakımından haiz oldukları bazı haklar vardır ki bunların kanunla beraber hemen kalkması basın hayatında bazı güçlükler doğurabilir.

3511 sayılı kanunun 31 nci maddesine ve bu maddeye dayanılarak yapılan tüzükte tesbit edilen hakların yeni dernekler kuruluncaya kadar saklı kalmasını bu kanunda düşünmek yerinde olacaktır. Geçici madde bu maksadı temin edecek şekilde yazılmıştır.

Kamutayda ivedilik ile görüşülme dileğiyle Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko.	Başkan V.	Sözcü
Başkanı	Çoruh	Bolu
Tekirdağ	A. Tüzün	H. Ş. Adal
C. Uygadın		

Kâtip		
Trabzon	Balıkesir	Balıkesir
S. Abanozoğlu	S. Uzay	F. Tiritioğlu
Bursa	Elâziğ	Erzurum
F. Güvendiren	İ. Yalçın	N. Elgün
Gazianteb	Giresun	Kars
Dr. A. Melek	N. Osten	E. Özoğuz

Kayseri	Konya	Malatya
A. H. Kalaç	Ş. Ergun	E. Barkan
Sivas	Sivas	Tokad
E. Dizdar	M. Ş. Bleda	A. G. Pekel
Zonguldak		
R. Vardar		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Basın Birliği Kanununun kaldırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 3511 sayılı ve 28 . VI . 1938 tarihli Basın Birliği Kanunu kaldırılmıştır. Türk Basın Birliğinin borç ve alacakları ve mevcutları 3512 sayılı Cemiyetler Kanunu hükümlerine uygun olarak tasfiye edilir.

GEÇİCİ MADDE — Basın Birliği üyelerinin, yeni meslek kurumları içinde teşkilâtlanmalarına kadar, birlik üyesi olarak haiz buldukları hakları devam eder.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Adalet Bakanı
Ş. Saracoğlu	M. Ökmen
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. R. Artunkal	Hilmi Uran
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
H. Saka	N. E. Sumer
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Yücel	Sırrı Day
Ekonomi Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
Fuad Sirmen	Dr. S. Konuk
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
T. Coşkan	Ş. R. Hatipoğlu
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
A. F. Cebesoy	R. Karadeniz
Çalışma Bakanı	
Dr. S. Irmak	

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Basın Birliği Kanununun kaldırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin teklifi aynen.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımı tarihine kadar kendilerine basın kartı verilen birlik mensupları, yeni meslek kurumları içinde teşkilâtlanmalarına kadar 3511 sayılı kanunun 31 nci maddesiyle tanınan haklardan faydalanır.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen.